

**Redevoering over de lotgevallen van de Academie der
Tekenkunst te Amsterdam, gedaan ter gelegenheid van 't
uitdeelen der pryzen , enz. op woensdag den 5 October 1768**

<https://hdl.handle.net/1874/191913>

Geu 3

REDEV OERING
OVER DE
LOTGEVALLEN
VAN DE

ACADEMIE DER TEKENKUNST

Te AMSTERDAM,

Gedaan ter gelegenheid van 't UITDEELEN
der PRYZEN, enz.

Op Woensdag den 5 October 1768.

DOOR
JACOB OTTENHUSLY

RED EVOERING

OVER DE

TOEGEVALLEN

LAND

ACADEMIE DER TECHNISCHE WETENSCHAPPEN

TE AMSTERDAM

Gegeven ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan
der WETENSCAPPELIJKE ACADEMIE

Op Monday den 2 October 1873.

DE DOOR

JACOB OTTEN HUSLY

R. W. H. H. H.

NAAMLYST VAN ALLE DE LEDEN
DER TEKEN ACADEMIE.

HOOFDDIRECTEUR

de Wel Edele Gestrenge Heer

MR. WILLEM HUYGHENS,

HEER VAN HONCOOP,

*Regeerend Burgemeester, en Raad deezer Stad;
mitsgaders Bewindhebber van de O. I. Com-
pagnie.*

Oudste Directeuren, en Stellers van
het modél.

Ao. De Heeren

1743. JACOBUS BUYS.

1746. CORNELIS PLOOS VAN AMSTEL

JACOBS CORNELISZ. *Lid van de Hol-
landsche Maatschappy van Wetenschappen
te Haarlem.*

1758. JACOB OTTEN HUSLY.

Jongste Directeuren, en Stellers van
het modél.

De Heeren

1743. PIETER LOUW.

1759. ANTHONIE ZIESENIS.

1762. REINIER VINKELES, *Secretaris.*

Stellers, en Leden van de Eerste Clasfe.

Ao. De Heeren

1759. GUILLAUME SAINT.
IZAACK SCHMIDT, *Commisaris*.
JAN GERARD WALDORP.
1760. JURRIAAN ANDRIESSEN.
1762. JACOB MAURER.
1761. JURRIAN COOTWYK.

Leden van de Eerste Clasfe.

De Heeren

1766. JAN MATTHIAS COK,
JOAN GEORGE HOLTZHEY.
MARTEN HOUTMAN.
JULIUS QUINKHARD.
DENIS DU LIGNON.
1767. JOSEPH LAQUY.
BALTHAZAR BESCHEY.
1768. CORNELIS BUYS.

Leden van de Tweede Clasfe.

De Heeren

1764. ISAAC DE WIT, JANSZ.
1765. HARMANUS VINKELES.
1766. FREDERIK CHRISTIAN JACOBI.
HARMANUS VAN JEEVER.
1767. HENRICUS VAN DER WINDEN.
WILLEM KETELHOED,
JOANNES VAN DREGHT.
1768. GODEFRIDUS PIETERSON

Leden van de Derde Classe.

Aa. De Heeren

1761. ADRIANUS VAN HARDENBERG.

1763. BRUNO ZWEERTS.

ANDRIES SMIT.

1765. DIRK VAN DYK.

PEETER VAN VLEUTEN.

HENDRIK BEYERINK.

JAN LEER.

WYBRAND HENDRIKS.

1766. CHRISTIAAN WELMEER.

ANTHONY ANDRIESSEN.

JOHANNES VAN HORSTOK.

PIETER WAGENAAR.

CORNELIS WEVER.

1767. WARMOLT WERNINK.

DAVID MULDER.

HERMANUS HILSMAN.

DANIEL DU PRE.

PIETER REMMERS.

WYNAND AKKER.

GERRIT DYKHOF.

FREDERIK BOODE.

HERMANUS TUYLEN.

1768. ABEL DE SAAIER.

JOSEPH TRICO.

JOANNES VAN DEN BROEK.

WILLEM TENGELER.

DIRK AALDERS.

PETRUS PRACHNER.

EGBERT VAN DRIELST.

Leden Honorair.

Ao. De Heeren

1759. PIETER VAN DEN BOGAERDE.

1765. JAN LAMBERS. DE JONGE.

PAUL. VAN LIENDER, te Haarlem.

WESSEL BLOEMRODER.

ROBERTUS DE VRIES.

HUYBERT KETELAAR.

PIERRE YVER.

JAN YVER.

JAN GILDEMEESTER, JANSZ.

FLORIS BONTEKONING.

HENDRIK DE WINTER.

HENDRIK OTTO ARNTZENIUS.

JAN HENDRIK TROOST VAN

GROENENDOELLEN.

1766. JAN DULONG, JUNIOR.

ISAAC DULONG.

DAVID VAN HEYST, JUNIOR.

HENDRIK MAARSEVEEN.

JAN DANSER NYMAN.

PIETER FOUQUET, JUNIOR.

FREDRIK WILLEM GREEBE.

PAUL AUDROUIN.

JOANNES ROSIERSZ.

PIETER BERNARD TEXIER.

GERRIT HOOFT, JUNIOR, *Secretaris dezer**Stad.*

PIETER VAN DER EYK, te Leyden.

JONAS WITSEN, *Commisfaris deezer Stad.*

JACOB FRENI.

P. R. NAUTA BEUCKENS.

CORNELIS JACOB VAN DER LYN.

MR. NICOLAAS WILLEM ROËLL.

J. HOPE, *Schepen en Raad deezer Stad.*

J. H. TALBOT.

ABRAHAM GRILL.

HENRIK ZWEERTS.

JOHANNES SCHREUDER.

HENDRIK MUILMAN, Nic. Zn.

J. C. HARTSINCK.

1767. MATTHYS VAN HEYST.

JACOB HULK.

WILLEM WRITS.

B. J. DOUWES.

FRANS VAN DE VELDE.

JACOB VAN DE VELDE, FRANSZ.

RINZE LIEUWE BROUWER. *A. L. M. en Phil.*

Doctor.

SIGM. CHRIST. HARTTMANN.

MR. J. W. SMIT.

JAN VANNIER.

MR. JAN VAN LOON, *Secretaris deezer Stad.*

PIETER SLAGREGEN.

ISAAC KOCK.

WILLEM DUYSENBERG.

C. A. DE MOLO.

PIETER DE QUAY.

JOH. EVERDINGEN.

VALENTYN BROUBAGH.

LOUIS METAYER, Ph. Zoon.

JAN

JAN VAN WICKEVOORT CROMMELIN.

JOAN FREDRIC D'ORVILLE, *Schepen dees-
zer Stad.*

EVERT DE MARRE.

JAN PIETER LOBE, *Med. Doctor.*

GERRIT BRAMER, *Nic. Zn.*

B. PASCHEN.

E. VAN BELKOM.

1768. PETRUS CAMPER, *A. L. M. Phil. & Med.
Doctor, Medicinæ, Anat. & Chir. Prof. Honor. in
het Illustre Athenæum te Amsterd. Medicus Anat.
Chir. & Botanice Prof. Ordin. aan de Universi-
teit van Stad en Lande, te Groningen. Lid van
de Koningl. Societeyt van Wetensch. te Londen,
en van Edenburg. Van de Hollandsche Maatschap-
pye van Wetensch. te Haarlem; en van de Koningl.
Academie der Heelkonstenaars te Parys. enz.*

JOANNES NOMSZ.

JAN CLIFFORD, *Regeerend Burgemeester dees-
zer Stad.*

DAVID KOCK, *te Oosterhout, by Breda.*

ABRAHAM MOLENTIEL, *te Rotterdam.*

BASTIAEN SCHOONMAN.

GATZE COOPMANS, *Phil. Candid. en Med.
Stud. te Franeker.*

REDEVOERING

OVER DE

LOTGEVALLEN

VAN DE

ACADEMIE DER TEKENKUNST

*Te AMSTERDAM,**Wel Edele Gestrenge Heer Hoofd-Directeur:**Wel Edele en zeer aanzienlyke Heeren, Hono-
raire Leden deezer Academie, nuttige Voor-
standers en Aankweekers der Tekenkunst:**Heeren Mededirecteuren:**En gy vergevorderde Meesters in de Kunsten,
die hier geoeffend worden:**Eindelyk alle gy Leden deezer Academie.*

Het is voorlang bekend geweest, en als eene door de ondervinding genoegzaam beweezene waarheid aangenomen, dat, waar Eendragt heerscht, en Vrede woont, de Kunsten bloeien: Eendragt maakt magt, zegt ons oude spreekwoord, en door Eendragt worden kleine zaaken groot, is de bekende zinspreuk.

A

Hoe

Hoe veele landen zouden ons geene voorbeelden tot bevestiging hier van kunnen opleveren? De Kunsten worden door den Vrede gekoesterd en opgekweekt, haare beminnaars blyven wel altoos; maar zyn dan in het byzonder haare begunstigers. De Kunsten zyn gelyk de deugd, om haar eigen zelve beminneelyk, zy kwynen wel, wanneer zich deeze hunne voorstanders in minder aantal, of met minder yver vertoonen, zy worden wel eens ziek, maar zy sterven niet: Zy verschuilen zich voor het oog van de tweedragt, zy vlugten voor een poos, tot dat zy zich in eene aangenaame stilte weder met opene armen van haare liefhebberen ontvangen zien.

Hoe zeer zouden wy van deeze Waarheid overtuigt worden, indien men het begin, den voortgang, en den ondergang der Kunsten, naspeurde? Zy bloeiden by de Grieken en Romeinen, wanneer deezen zich door hunne onderlinge eensgezindheid zoo magtig gemaakt hadden, dat zy hun gebied zoo wel, als de kunsten, door de geheele Waereld uitbreideden: zy vervielen daar en tegen, zoo draa de geweldige oorlogen de Waereld beroerden. De ondergang der Grieken, daar na die van de Romeinen, de overvoering van den Zetel des Ryks naar Constantinopelen, en het plonderen van Rome door de woeste Gotthen, (die de Waereld overstroonden,) zyn te zamen de ondergang der Kunsten geweest: de Turken in 't doordryven van het gevoelen van *Mahomet*, hebben het geen nog mogt gespaard zyn vernielt; en Keizer *Leo* uit bygeloov alle de beelden en Schilderyen in zyn gantsche heerschappy ver-

verdelgende , waar uit de beeldenstorm haaren oorsprong nam , wiert de Kunsten de laatste slag toegebracht. Door alle deeze omkeeringen eeuwen achter een bleev de barbaarsche smaak der Gotthen de overhand behouden , en de waare kunst onder haare eigen puinhoopen begraven , tot dat een vreedzamer en gunstiger tyd haare liefhebberen op haare herstelling deede bedagt zyn. In Italie begon zy het eerst te herleeven ; vervolgens vondt zy haare voorstanders in Duitsland , en Vlaanderen , daar *Jan van Eyk* van Bruggen het eerst de olyverwe uitgevonden heeft , waar door de Schilderkunst tot de grootste volmaaktheid gebragt is.

Maar wat behoeven wy in andere landen de waarheid hier van te zoeken ? Ons eigen land , ja deeze Stad zal ons zulks genoegzaam bevestigen , wanneer wy , eenige jaaren terug ziende , de *Lotgevallen dezer Academie* met een oplettend oog beschouwen.

Billyk mogen wy zulks heden doen , *daar wy thans bet Vyftigste jaar zedert baare eerste grondligging beleeven*. Laat ons dan dit halve Eeuwgetyde met des te meer vergenoeging vieren , dewyl zy thans door alle de wederwaardigheden der tyden heen zich onder de bescherming van een zeer aanzienlyk Hoofd zodanig gevestigd ziet , dat wy mogen vertrouwen haaren voornaamsten stap tot de volmaaktheid te zien.

Wy konnen gevoeglyk alles wat deere Academie overkomen is , in vyf byzondere tydperken afdeelen , en zullen vooraf kortlyk nagaan , hoedanig zy allengs tot eene openbaare Oeffenschool is opgeklommen.

Amsterdam, zich zoo berucht gemaakt hebbende door haaren uitgestrekten Koophandel en Zeevaart, dat zy, tot een wonder aller Eeuwen, geen plaats, op den Aardbol bekend, onbezocht laat; heeft, onder het gewoel haarer naerftige ingezetenen, altoos voorbeeldige Mannen in Wysheid en Kunst voortgebracht en gekoestert: echter ontbrak 'er tot dienst der Kunstenaaren, eene openbaare oeffenplaats, om naar het naakt levend menschbeeld te tekenen, 't welk een van de noodzaaklykste stukken hunner studie is, voor al voor de genen welken zich toeleggen op het schilderen, of tekenen van Historien of andere zaaken, waar in men door de Kunst het menschlyk lichaam af beeldt. Dierhalven beyverde zich reeds in de voorgaande eeuw, dat beroemde licht der Schilderkunst, de groote *Laireffe*, met anderen zyner tyd en kunstgenooten, dit allernoodzaaklykst middel, om zig in de kunst te oefenen, in gebruik te brengen. Daar toe vereenigden zy zich onderling, en maakten eenen aanvang aan hunne huizen, 't welk met een gewenscht gevolg verscheidene jaaren geduurt heeft, tot dat door den dood van *Laireffe*, en andere
 1711. voorstanders, dit na den Jaare 1711. allengs verminderde, en eindelyk geheel heeft opgehouden.

Hoewel de Tekenkunst dus haare voornaame steunzels verlooren hadt, echter bloeide in ons Amsterdam, in het laatst van de voorgaande, en in het begin van deeze eeuw de Schilderkunst. En, hadt in dien tyd *Laireffe* pooginge gedaan tot het oprichten van een Oeffenschool voor de Tekenkunst, Burgemeesteren toonden hunne toegenegenheid voor de Schilderkunst: Zy vergunden het gebruik van eene Zaal op dit Raadhuis aan
 de

de Schilders, om hunne Schilderyen aldaar openlyk ten toon te hangen voor het oog van binnen en buitenlandsche Liefhebbers, welke zaal zedert de naam van *Kunstzaal* gekreegen heeft. De Heer *Jonas Witsen*, Secretaris deezer Stad, wierdt te dier tyd tot Hoofd-Directeur van dezelve verkooren (a). en twee uit het genoodschap der Schilders tot Directeuren (b). Op deeze Zaal wierd Jaarlyks de algemeene vergadering der Schilderkunst gehouden, waar in over alles wat ten beste der kunst verstreken konde, gehandelt wierdt: alle de leden van het genoodschap werden daar toe by een briefken (c). door de twee Directeuren ondertekend verzocht.

Dus werkten in dien tyd de Burgemeesters, zoo wel als de Kunstenaars zelve, tot opbouw van de kunst, en dit zoo pryswaardig voorbeeld lokte ook anderen uit om zich als waare voorstanders van dezelve te vertoonen. Doctor *Michiel Tymensz Hinlopen* maakte in den Jaare 1709. by uittersten wille t'zyner *gedachtenisse tot oeffening en bespiegeling der Kunstenaars en Liefhebbers* eene

wee-

(a) Deeze Heer *Jonas Witsen* was den Vader van onzen laatst overleden Hoofd-Directeur, en een groot voorstander en beminnaar van Kunsten en Wetenschappen.

(b) Uit eene oude Rekening blykt, dat in den Jaare 1705 *Ludolph Bakhuyzen*, en *Michiel Musscher*, Directeuren van de Kunstschilders geweest zyn.

(c) Dit Briefken was van den volgenden inhoudt.

Monfr. werd
 verzogt, op den te ko-
 men op 't Stadhuis, ter Kunstzaal, by de Algemeene
 Vergadering der Schilderkunst. Amsterdam, den

A.

Ludolph Bakhuyzen,
 Michiel Musscher.

weergalooze verzameling van omtrent zeventuizend stuks Prenten; vervat in twee en vyftig boekdeelen, by hem zedert zyne jeugd tot den ouderdom van een en negentig jaaren vergaderd, en waar in onder andere zeer fraaije werken uitmunten twee boekdeelen, welke door Prins *Jus-tiniaan* zelve aan hem vereert zyn, ten tyde dat hy te Rome was. (d) Deeze Prentfchat is in dat zelve jaar door den Oud Burgemeesters *Nicolaas Witsen* (e) als Executeur van den uitterften wil van den Heer *Hinlopen* aan het Kunftgenootfchap uitgeleverd, en wordt nog heden in eene daar toe vervaardigde kunstkaffe, fttaande in het Cabinet van de Kunftzaal, bewaard.

Om aan het oogmerk van den Heere *Hinlopen* te voldoen, wierden 'er op den 8 October des zelve jaars de noodige Reglementen gemaakt, voor de genen die het gebruik van deeze Prentfchat tot hunne Studie maaken wilden. Waar by het opzicht over dezelve aan de Directeuren wierdt aanvertrouwd, dewelken aan hunne opvolgeren dezelve in behoorlyken ftaat moesten overleveren. Doch ik keer weder tot onze Oeffenfchool.

Laireffe gestorven zynde, werdt 'er eenige weinige jaaren niet naar het naakte leven getekend; de Kunftoeffenaars waren echter te zeer van deszelvs noodzaaklykheid overtuigd, om deeze oeffening geheel achter wegen te laaten: dies begonnen zy weder als voorheen, aan hunne huizen te tekenen, en wel met een
zeer

(d) Dit getuigt zyn eigen handschrift dat in deeze twee Boeken gevonden word.

(e) Deeze Burgemeester *Nicolaas Witsen*, was den Oud-Oorn van onzen gewezene Hoofd-Directeur.

zeer goed gevolg; want het klein getal nam toe, en vermeerderde jaarlyks, zoo dat zy zich genoodzaakt vonden, door gebrek aan plaats ten huize van de Kunstenaars, op hunne eigene kosten een byzondere Kamer te huuren, daar zy al het nodige uit hunne onderlinge beurzen toestelden.

Dus begon men reeds een foort van Maatschappy van dit gezelschap van Kunstoeffenaaren te maaken, waar in de geene die mede tot de onkosten zouden helpen draagen de noodige voorrechten verkreegen, en onder zekere Reglementen verbonden wierden. Eenige jaaren heeft dit aangehouden, tot dat zy zich onderwonden hebben, voor deeze oeffenplaats een ruimer en beter vertrek in een der Stads gebouwen te mogen verwerven. Waar mede wy het *eerste Tydperk* zynen aanvang zullen doen neemen.

Immers, was 't nu de tyd hunne poginge daar^{EER-} toe aantewenden, deeze Maatschappy, uit een^{STE} ^{TYD-} gering beginzel voortgesprooten, waar toe *Lai*^{PERK.} *resse* den grond gelegd hadt, was weder opgevatt en zoo ver voortgezet, dat men reeds daar toe al het nodige in eene geschikte plaats hadt by een gebragt: 't was eene Maatschappy geworden door onderlinge Reglementen bestierd, en waar aan nu niets ontbrak om den Naam van een Oeffenschool der Tekenkunst te verdienen, dan eene van Stads wege openbaare plaats, die bekwaam ware, tot het tekenen naar het naakte leven. Ten dien einde vervoegde zich *Jan Wandelaar*, wiens naam onsterfelyk geworden is, door zyne kunstige *Anatomie* platen in het uitmuntend werk van den beroemden *Albinus*,

met andere zyner Kunst en tydgenooten (f) by Burgemeesteren, ten einde zy voor hunne Maatschappy eene openbaare plaats tot oeffening der Tekenkunst naar het naakte leven in eene der Stads gebouwen mogten verwerven. Die Burgervaders waaren te groote voorstanders van alle fraaije kunsten en wetenschappen, dan dat zy hunne gunst in deezen zouden onttrekken. Hun verzoek wierdt voldaan, en zy verkreegen inden 1718. Jaare 1718. het gebruik van de Kamer boven het *Corps du Garde* op de Leidsche poort.

Dus verdiende deeze openbaare Oeffenschool ook door bekwaame Meesters bestierd te worden: men verbeterde dan de voorige Reglementen, men maakte al het noodige in beter en ruimer geschiktheid, men verkoos een opzigter over het Model, en de Stelders, om yder op zyn beurt het Model te stellen; men hadt een Cassier en Commissaris, om de nodige penningen te ontvangen en uittegeeven. Dus begonnen zy met twaalf Leden op deeze openbaare plaats te tekenen, en hebben het zelve geduurende eenige jaaren voortgezet: in welken tyd, voor zoo veel my bekend is, niets merkwaardigs is voorgevalen. Doch 't zy om het vertrek van *Wandelaar* naar Leiden, 't zy uit andere oorzaken, dit getal begon na dien tyd te verminderen, en het tekenen wierd dus zeer kostbaar voor de weinigen, die het nog wilden doorzetten, waar door de lust, en met

(f) De geene die, als de voornaame oprichters zynaan te merken, waren de volgende.

Jan Wandelaar
Michiel Elgersma
L: F. du Bourg
J: M. Quinkhard

F. Ottens
H. van Cuichem
J. Ruiter
K. Ketelheef,

met dezelve ook eindelyk het tekenen, begon te vervallen.

Die kunst werdt dus ziek, maar zy stierf echter niet, hetwelk wy nu in het *tweede Tydperk* deezer Oeffenschool zullen bevinden.

Bernard Picart, een Man door de Geloofsvervolging zyn vaderland ontvlugt, had zich alhier nedergezet, en door zyne beroemde plaatsnykunst zich wel haast algemeen berucht gemaakt. Deze was de gene, die het tekenen naar 't leven weder met eenen nieuwen lust begon aantevangen, en doortezetten, en doordien hy een goed aantal Leerlingen hadt, en zich het tekenen naar 't leven byzonder wel verstondt, als hebbende zulks te Rome en in Frankryk geoeffend, deedt hy wel haast de Oeffenschool herleeven; men verbeterde de voorige Reglementen, de voornaamste Meesters van dien tyd werkten mede tot deszelfs opbouw: de Leerlingen hadden dus het geluk van by een goed onderwys ook goede voorbeelden te zien. Te recht wierdt het nu een Academie der Tekenkunst. 't Getal der leden groeide jaarlyks aan, en wel zodanig, dat 'er in den Jaare 1743, en dus vyf en twintig jaaren na deszelfs eerste oprichting, reeds Twee-en dertig Leden op dezelve gevonden wierden. (g)

Dit

(g) De volgende naamlyst zal dienen, ten einde men weete, welke voornaame Meesters zich in dien tyd, op deze Academie bevonden.

J. M. Quinkhard
Jacob de Wit
J. Fournier
Michiel Elgersma
L. F. du Bourg
Antoni Elliger
Jacobus van der Schley
Martinus Holtzhey

Jacobus Cressant
Jan Punt, Jnnior
Pieter Tanje
Pieter Bern: Texier
F. van der Myn.
Jan Caspar Philips
Tiebout Regters
Simon Fokke

A 5

Fran-

Dit zoo aanmerklyk getal wierd te groot voor het vertrek, om naar behooren te kunnen geplaatst worden, het welk aanleiding gaf tot misnoegen en oneenigheden van de genen die zich kwaalyk geplaatst vonden. Waaron 'er veele van voorneemen waren de Academie te verlaaten, ten zy men daar toe eene bekwaamer, en grooter plaats konde bekomen; dierhalven beslooten zy de handen in een te slaan, en aanzoek tot eene betere plaats te doen.

1746. Daar toe beleiden zy in den Jaare 1746. eene vergadering, die naar ouder gewoonte in de *Witte Moolen* gehouden wierdt: men vondt raadzaamst zich deswegens by Requeste aan Burgemeesteren aantemelden; het wierdt ook inderdaad opgesteld, en men beklagde zich hoofdzaaklyk in het zelve wegens de afgelegenheid van de plaats, den onvryen en duisteren ingang, den damp en rook; en het gebrek aan behoorlyk licht op de Kamer, waar door men des zomers wanneer men by daglicht tekende gehinderd wierdt. Zy stelden voor een gedeelte van het ledige boven de Beurs ten dien einde te mogen gebruiken, het welk hun als de beste plaats toen bekend was. Dit Request, hoewel reeds door de voorgemelde twee en dertig leden ondertekend, wierdt echter niet ingeleverd, doordien 'er sommigen gevonden wierden, welken met eenige bedenkingen tegen het zelve opkwamen, en deez

François Thured
Jacobus Buys
L. Bakhuizen
H. Pothoven
Pieter Fouquet, Junior
Jan Willemsz
Pieter Bellanger
Johs. Georg. Helzhey

Jan Matthias Cok
Pieter Tuer
Gerrit Berlage
F. van der Elst
J. De Groot
Daniel de Beer
Pieten Louw
Mattheus Boeke

zen 'er iets by, geenen weder uitgedaan wilden hebben, waar door de zaak zeer vertraagde, en men eindelyk besloot, dewyl Burgemeesteren in dien tyd maar al te veel met Requesten vermoeid wierden, zulks tot bekwaamer gelegenheid uitstellen. 't Was dan ook van dit gevolg, dat zich het volgende Jaar niet meer dan achttien 1747. leden tot het tekenen aanboden, waar van nog het meerder gedeelte zich onder voorwaarde verbondt, dat de balk, die dreigde in te storten, vermaakt moest worden: anderen weder op zulke voorwaarden, die het voordeeligst voor de Kunst zyn: het welk ik alleen bybreng, om aan te toonen dat zy ten dien tyde niet al te eensgezind waren, en zeer in hunne oogmerken omtrent elkander verschilden; en deeze oneenigheden, die het bederv van alle Maatschappyen met zich slepen, veroorzaakten ook hier zodanig een verval, dat 'er het Jaar daaraan volgende maar vyftien 1748. Leden op de Academie gevonden wierden. Men voorzag eenen geheelen ondergang, indien niet spoedig een bekwaamer plaats verworven wierdt: 't getal der leden was nu meer dan de helft verminderd, eenigen van de bekwaamste Meesters hadden die verlaaten, 't stondt te duchten, dat het overige getal, indien 'er geen herstel kwam, mede erlang zoude verminderen: dies wierdt men te raade in den Jaare 1749, zich door Request by 1749. den Burgemeester *Rendorp* te vervoegen, met verzoek van zyne voorspraak ter verkryging van eene bekwaamer plaatse: doch door de afwezigheid van een der leden werdt het zelve eerst op den 25 Septr. des Jaars 1750. aan zyn Wel Ed. 1750. Gestr. ingeleverd. Dit Request wierd door Een en twintig leden ondertekend, en *Ludolph Bakbui-*

buizen, deeze *Commissie* op zich genomen hebbende, overhandigde, om de zaak aan te dringen, kort daar na aan zyn Wel Ed. Geftr. eene *Memorie*, bevattende de vyf ongemakken van dezelve Kamer. Op den 7 Novr. daar aan volgende deedt hy een schriftelyk verslag van den uitslag zyner *Commissie*, waar in hy onder anderen verklaarde, dat de Burgemeester *Rendorp* dit alles naaukeurig onderzocht hebbende, vreesde, dat, byaldien 'er niet meer als Een en twintig Leden waren, zulks niet zoude gelukken; dat zy ten minsten dertig of veertig sterk moesten zyn; dat, wat betrof de ongemakken aan zyn Wel Ed. Geftr. aangetoond, dezelve van zulken aard niet waren, die de zaak eenigen kragt konden byzetten enz:

Zyn Wel Ed. Geftr. uit alle deeze omstandigheden, de waare gesteldheid der zaaken genoegzaam vernomen hebbende, bespeurde ras, dat hoewel wezenlyk deeze plaatze alle de opgenoemde ongemakken hadt, echter de oorzaak van het verval der Academie meer was het gebrek aan genoegzaame Reglementen, en Bestierders; als wel het gebrek van eene bekwaame plaatze: Dierhalven ontwierp zyn Wel Ed. Geftr. een *Concept Reglement* voor de Teken Academie, waar by aan zekere personen genoegzaame magt tot handhaving van billyke voorschriften en regels gegeven wierdt; welk ontwerp onder verbetering aan de Leden wierdt overgegeeven. Zy onderzochten het zelve, en maakten een verslag van de aanmerkingen, die van hun gemaakt waaren, en gaven dezelve onder verbetering aan den Burgemeester te kennen. Uit deeze beide Papieren blykt, dat mentoen reeds aanmerkte, dat de jonge tekenaars nooit beter aangezet worden, dan door eeni-

eenige openbaare belooningen ; Dus hadt men, behalven eenige Leden tot de Directie af te zonden, reeds noodig geoordeeld, jaarlyks een Prys voor te stellen, die bestaan zoude in eenen penning, hangende aan een gecoleurd lint, en die uit de penningen der boeten gevonden zoude worden.

Hoewel alle deeze heilzaame oogmerken behoorden gediend te hebben tot aanmoediging en opwakkering van de tekenaars, echter hadden dezelve geene andere uitwerking, dan dat door eene onderlinge verdeeldheid, de een den anderen niets willende toegeeven, alle verdere poogingen afgebroken, en de Academie geslooten wierdt: dus bleeven de leerlingen zonder gelegenheid, om zich te oeffenen, en de Meesters vervielen in eene onderlinge verkoeling van vriendschap.

Dusdanig waaren de zaaken gesteld, de Academie door Eendragt groot geworden, was door Tweedragt zoo ver vervallen, dat niemand zig des bekreunde, of bevlytigde, om eenig gebruik van deze Oeffenplaats te maaken. Zy bleev geslooten tot den Jaare 1758, wanneer 'er echter 1758. met goed gevolg weder voorstagen tot herstel der Kunst gedaan wierden, gelyk wy in het *derde Tydperk* zien zullen.

Tien Jaaren waten 'er dus verlopen dat men ^{DER-} geen gelegenheid hadt, zich in het tekenen naar ^{DE} ^{TYD.} het naakte leeven te oeffenen, verscheidene lief-^{PERK.} hebbers en Kunstenaars verzuimden echter niet de Tekenkunst te onderhouden; zy bedienden zich van het geene hen gevoeglykft konde bezig houden, en hadden een genootschap opgericht, om tot onderlinge uitspanning eens ter weeke aan hunne huizen naar het gekleede leeven te tekenen,
waar

waar in de een aan den ander, yder op zyn beurt, tot model verstrekte: dit verwekte zoo veel lust, en nam zodanig toe, dat men besloot, ten einde zulks gevoeglyker te doen, eene Kamer tot dat gebruik te huuren, en 'er een Collegie van op te richten; het welk ook tot heden toe, onder de zinspreuk, *de Vriendschap vereenigt de Kunsten*, vervolgt wordt. In dit gezelschap van Kunstenaars en Liefhebbers was het, dat men voorfloeg weder gebruik te maaken van de geslootene Kamer: dit heilzaam voorstel wier gretig aangenoomen en goedgekeurd: men opende dezelve, maar de slegte toestand, waar in zy was, zoo wel als het gene tot het tekenen nodig was, belette dat zy nog dienzelfen zomer gebruikt wierdt: echter wierdt alles daar toe in orde gebragt, en men verzocht inmiddels alle de genen, die eertyds Leden van de Academie geweest waren, weder tot deszelvs opbouw en herstel mede te werken, hoewel voor het meerdere gedeelte te vergeeffsch. Dit schrikte echter de anderen niet af, zy volhardden in hunne onderneming, en begonnen met een aantal van twintig Perfoonen (h) op den eersten Woensdag in October des Jaars 1758. En dus is heden tien jaaren geleeden met eenen nieuwen

(h) De gene die dus voor de tweede reize de Academie oprichteden waren de volgende.

P. van den Bogaerde Commiss.	A. Elliger
J. Buis	G. Van der Myn
C. Plees van Amstel Jb. Corn.	J. G. Waldorp
J. Otten Husly	J. Schmidt
P. Louw	H. van der Winden
G. Saint	J. Dilhoff
J. Quinkhard	J. Greenwood
J. Butner	J. Humbert
D. Dulignon	H. Schregardus
H. Pothoven	W. Ketelboek

wen lust wederom opgevat, 't gene tien jaaren lang schandelyk verwaarloosd was. Zy tekenden weder als voorheen naar het naakte leven, en hebben zulks niettegenstaande veele wederwaardigheden en strubbelingen, dan met een meerder, dan met een minder getal, voortgezet tot den Jaare 1765, wanneer men wegens verscheidene voorvallen voorzag, dat het even, als in voorgaande tyden, door twist en verdeeldheden zoude te niet geraaken, indien men geene spoedige hulpmidde-
len tegens dezelve aangreep: want het is ligt te begrypen, dat diergelyke oneenigheden noodwendig ontstaan moeten in eene Maatschappy, waar van de onkosten door yder lid voor zyn aandeel gedraagen wordende, geen perfoonen genoegzaame magt hadden, om de Reglementen, die noch ternauwernood behoorlyk ingericht waren, ter uitvoer te brengen.

De Twaalf Stellers (i) als zynde de eenigen die doenmaals door hun *Charakter* zulks best konden uitvoeren, beslooten derhalven daar zo veel mogelyk in te voorzien, en maakten eenige betere en volkoomener Reglementen, waar by men onder anderen vast stelde; dat uit de Twaalf Stellers, door alle de Leden by meerderheid van stemmen zouden gekoozen worden zes Perfoonen; aan wien men de *Directie* of het bestuur van de Academie geheellyk zoude aanvertrouwen: en die dan ook verpligt zouden zyn, tot aanmoediging der

(i) Deeze waaren in dien tyd de volgende.

J: Buys

C: Ploos van Amstel J: C:

J: Otten Husly

P: Louw

G: Saint

J: Quinkhard

R: Vinkeles.

J: Schmidt, Commissaris

J: G: Waldorp

J: Andriessen

A: Zizenis

J: Maurer

der jonge Kunstenaars, jaarlyks drie Pryzen uit hun eigen beurs uittedeelen, te zamen de waarde van Hondert Guldens uitmaakende, waar toe de drie oudste betaalen zouden twee derde, en de drie jongste Directeuren een derde gedeelte. De tekenende Leden zouden voorts, naar maate van hunne vermogens in de Kunst, in drie onderscheidene Classen verdeeld worden, en dus werdt voor ieder, die in zyne Classe het beste tekende, jaarlyks een Prys geschikt.

Bovendien vondt men goed een Articul vast te stellen, om eenig aanzienlyk beminnaar en voorstander der Tekenkunst tot zich te kiezen als Hoofd-Directeur, en eindelyk om ook eene Classe van Honoraire Leden te maaken, welken, even als de Tekenende Leden, tot de onkosten zouden helpen draagen, en dus ook in alles dezelve voorrechten genieten. Deeze Reglementen dan, onder de Stellers ontworpen zynde, wierden op den 28 Sept. aan de Leden voorgesteld, die dezelve allen eenpaarig goedkeurden: het eerste werk was dierhalven tot de verkiezing van Directeuren over te gaan, gelyk dan ook geschiedde. Deeze verkoozen zynde (k) beslooten, de Reglementen aan Burgemeesteren ter goedkeuring en bevestiging aantebidden, gelyk dan ook by Requeste op den 19 Decr. deszelven Jaars 1765 geschied is, en daags daar aan, de gunstige goedkeu-

(k) Uit de voorgemelde twaalf Stellers zyn de volgende tot Directeuren verkoozen.

Jacobus Buys

Pieter Louw

C. Ploos van Amstel Jbs. Cor.

Antony Zifenis

Jacob Otten Husly

Reinier Vinkeles

welke laatste terzelyer tyd als Secretaris wierdt aangesteld.

keuring van hun wel Ed. Gr. Achtb. verwierv, onder het Opperbestier, van den Heer Burgemeester *Jonas Witsen*: waar mede ons Vierde Tydperk zynen aanvang neemt.

Dus was al het bepaalde door Burgemeester-VIER-lyk gezag bevestigd; de Leden wierden bestuurd^{DE} naar goede Wetten, die door de zorg van Di^{TYD-}recteuren ter uitvoer gebragt konden worden: de Kunstenaars werden tot Yver aangezet, om naa de voorgestelde Pryzen te streeven, zy verkreegen bekwaame gelegenheid tot onderwijs. De Academie verkreeg een steunzel door de HonoraireLeden, en wierdt versierd door een deftig, achtbaar en kundig Hoofd.

Welhaast kreeg ook alles eene andere gedaante, en ging ver booven de goede verwachting die wy daar van hadden; en geen wonder, hier hadt nu de Eendragt plaats, hier woonde de Vrede, geen wonder dan dat ook de Kunsten bloeiden. De Tekenaars namen niet alleen dagelyks toe in Kunst, en in getal, maar ook een aanzienlyk aantal van Liefhebbers booden zich vrywillig aan tot Honoraire Leden ten steun en sieraad van de Academie: zoo dat van twintig Leden, waar mede men begon ten tyde dat de Reglementen opgesteld wierden, in het volgend jaar het getal 1766. reeds tot bynaa zeventig was aangegroeid, gelyk blykt uit een verzoekschrift van byna alle die Leden aan den Hoofd-Directeur en Directeuren, waar in Zy zich beklagen wegens gebrek aan plaats, en dierhalven derzelver voorspraak tot eene betere by Burgemeesteren verzochten.

Klaagden eertyds Een en twintig Leden, wegens den slegten toestand, en de engte van het vertrek, en hadt de Burgemeester *Rendorp* goede verwagting, hun verzoek voldaan te zien, in-

dien zy dertig of veertig ſterk waren, hoe veel te meer redenen hadt nu dit zoo aanmerklyk getal, en tot klaagen, en tot hoope op eenen goeden uitſlag?

Wy vernamen dan en zochten naar eene geſchikte plaats, tot dat wy onderricht zynde, dat die vertrekken, in welker eene ik thans de eere heb van te ſpreken, ledig, en zonder eenig gebruik waaren, en dezelve daar zeer bekwaam toe bevonden hebbende, by Requeſte aan Burgemeeſteren verzochten, met het gebruik van dezelve te mogen vereerd worden: en verkreegen op tuſſchenſpraak van onzen Hoofd-Directeur den 3 Decr. 1766, een gunſtig *fiat*.

1767. Ons Vyfde Tydperk zal zynen aanvang nemen met het begin van het Jaar 1767. Want al-
 VYF-
 DE
 TYD-
 PERK. les aangewend hebbende wat mogelyk was, om ſpoedig gebruik te konnen maaken van deeze gunſt, die hun Wel Ed. Grt. Achtbs. de Kunſt beweezen hadden, wierd alhier op den 7 January van 't gezegde jaar het eerſt naar het naakte leven gerekend, by welke gelegenheid de Oudſten Mededirecteur *Jacobus Buys* eene Redevoering deedt over *de orde in het onderwys der Tekenkunſt*.

Door deeze aanzienlyke plaats, gevoegd by de wyze Opper-Directie, van den Burgemeeſter *Witsen*, is de Academie zodanig toegenomen, dat het getal der Leden, thans Hondert zeven-tien bedraagt (1). te weeten Vyftig tekenende Leden, en zeven en ſestig Leden Honorair; onder

(1) Dit getal is na dien tyd met nog negen Leden vermeerderd, zoo als uit de naamlift, aan het hoofd van deeze Redevoering te zien is.

der de eerste durven wy ons beroemen reeds Meesters te vinden , die tot roem van deeze Academie verstrekken, onder de tweede vinden wy ons vereerd met de aanzienlykste personen van deeze Stad; veele voornaame Liefhebberen en begunstigers van nutte Kunsten, en Wetenschappen. Uistekende vernuften, Mannen van verdiensten, en naarstige opbouwers van Amstels Koophandel en Zeevaart!

Ziet daar, myne Kunstgenooten, hoe ver deeze Oeffenschool in korten tyd is opgeklommen. Ziet daar, wat Vrede en Eendragt konnen uitwerken. Dat wy ons dan bevlytigen om dezelve op het zeerst aantekweeken. Het zaad, waar uit de Twist en Tweedragt ontstaan zyn, is thans zoo veel mogelyk uitgeroeid, de wyze bestiering van den Hoofd-Directeur heeft het meeste daar aan toegebracht: Wy zyn het voornaamste van dit alles, aan Zyne zorgen verschuldigt: en Zyne aangeboorene neiging, om de kunsten van dienst te zyn, zoude niet nagelaaten hebben, ons nog meerder aan Zyne weldaaden te verplichten, indien een langer leeftyd de gelegenheden daar toe aangeboden hadt.

Maar ach! dat minzaam voorwerp van onzen eerbied, hoope, en verwagting de Burgemeester *Jonas Witsen* wierdt ons op den 9 Decr. des voorleden jaars, weinig minder dan twee Jaaren, naa deszelvs verkiezing tot onzen Hoofd-Directeur, door den dood ontruikt. Hy, die zoo wel als Zyne beroemde voorvaderen gebooren schein te zyn ten steun en eere der kunsten, is gestorven: maar leeft voor altoos in ons hart, daar Zyne deugden en loflyke hoedanigheden die-

per en onuitwisbaarder dan in 't Marmer gegraveert zyn.

Zyne gedachtenis was ons te dierbaar, dan dat wy die (was het mogelyk) door den tyd zouden zien flyten: en de nakomelingen dienden niet onkundig te zyn van de Hoogachting en Eerbied, die deezen onzen *Mecenas* door Zyne gulle, oprechte, en gemeenzaame Vriendschap, in aller harten wist te voeden, waarom Wy door eenen
1768. gedenksteen den laastleden 30 Maart in deeze Academie opgericht, aan onze nakomelingen, met alleen Zynen naam te melden, alles gezegt hebben. (m).

De Academie dus haar hoofd en beschermmer verlooren hebbende, was het noodig, dat dit verlies zoo draa mogelyk hersteld, en een nieuwe Hoofd-Directeur aan dezelve gegeven wierd. Waar toe Wy ons by hun Wel Edele Groot Achtbs. aangemeld hebbende, weder een nieuwe en versche blyk ontvingen van de Vaderlyke zorgen, die hun Wel Ed. Groot Achtb. ons toedraagen; dewyl het hun behaagt heeft den slag te heelen, die ons te vroeg getroffen heeft, en te verkiezen op den 6 May laatsleden den Wel Ed. Gestr. Heer **Mr. WILLEM HUIGHENS**, *Heer van Honcoop, Regeerend Burgemeester, en Raad deezer Stad,*

(m) Deeze gedenksteen van wit Marmer met eenen zwarten rand is van deezen inhoudt.

TER GEDACHTENISSE
VAN DEN BURGEMEESTER
JONAS WITSEN,
EERSTEN HOOFDDIRECTEUR
DEEZER TEEKEN-AKADEMIE,
TOT HAARE SMERT OVERLEDEN
IX. DECEMB. MDCCLXVII.

Stad, mitsgaders Bewindhebber van de Oost Indische Compagnie, tot Hoofd-Directeur van deezze Academie. Ja waarde Kunstgenooten dit geluk bestraalt ons heden! Wy herleeven, Wy mogen ons op nieuw beroemen, een onzer Burger Vadersen als ons Hoofd te begroeten! Een Man, die Ons en deezze geheele Stad, spreekende bewyzen van Zyne bekwaamheid in de kunst van regeeren gegeven heeft. Zyne grondige kennis, Zyne wysheid en omzichtigheid, hebben zich in alle omstandigheden, maar in het byzonder in den moeilyken en zwaaren post van Hoofd Officier deezer Stad, geduurende eene lange en meer als gewoone reeks van jaaren zoo duid'lyk doen bespeuren, dat zulks de verwondering en den roem van Amstels ingezetenen altoos heeft weggedraagen.

Hoe veele reedenen heb ik dan niet, Myne Heeren, Ulieden eenpaarig met deze verkiezing geluk te wenschen, die ons de heilzaamste vooruitzigtengeeft; en waar door niet alleen het smertlyk verlies van onzen eersten Hoofd-Directeur verzacht, maar ook alle onze hoope en verwachting in eens beantwoordt wordt.

Onze schuldige Plicht roept my dan, om UWel Ed. Gest. Heer Hoofd-Directeur, in deezze Academie te verwelkomen, en te betuigen, dat het met een algemeen genoegen is, dat Wy U thans als ons Hoofd hier aanschouwen mogen. Wy allen juichen, en zyn gevoelig, zoo zeer men kan, over de Eer waar mede UWel Ed. Gestr. ons vereert! en hoopen dat wy Onseenen langen tyd in Uwe wyze bestiering mogen verheugen; dat deezze Academie geduurig stoffe tot Uwe blydschap moge uitleveren, en onder

Uwe zorgen gestadig bloeije, en meer en meer in kunst en Kunstenaaren toeneeme; Ja dat het onder Uwe wyze opperdirectie zy, dat 'er Mannen van naam, dat 'er beroemde Meesters uit voortspruiten.

Witsen, die alom beminde *Witsen*, heeft den grondslag daar toe gelegd. Hy heeft dit gebouw begonnen, en maar even zoo vergebragt, dat het met luister uit het moeras van twist en tweedragt begon opteryzen; hoe gaarne hadt Hy het zelve in top gezien! maar dat mogt dien waardigen voorstander niet gebeuren! Dit schynt thans voor U Wel Ed. Gest. bewaard: nu wacht het alleen naa U, om in haaren tweeden Hoofd-Directeur haare volmaaktheid te bereiken: Voltooi Gy het dan, ô edelmoedig Heer! en versier het met alles wat Uwe wyze voorzienigheid ontdekken zal te ontbreken: Immers zult Gy, daar Amstels Vierschaar nog op U roemd, daar Gy het zwaerd der Gerechtigheid met den uittersten lof gedraagen hebt, daar thans ons Capitoel U als Burger-vader ontvangen heeft; zoo wel een voorstander en beschermmer haarer Academie, als een Zuil aan haar Raadhuis willen zyn.

De Edele en Vrye Teken, Schilder, Beeldhouw, en Graveerkunsten, begeeven zich thans gewillig onder Uwe wyze bescherming; kunsten die weleer geen slaaf mogt oefenen, en die *Augustus* en *Alexander* het tot eene eer rekenden te mogen begunstigen: kunsten die in byzondere hoogachting by de Wyzen onder de Ouden geweest zyn, doordien zy overtuigd waren, dat 'er onder alle de Kunsten, waar voor 's menschen geest vatbaar is, geen edeler nog verwonderenswaardiger is dan de Schilderkunst; waar door
men

men een tweede natuur voortbrengt en door de vermenging van zeer weinig coleuren, het beeld der voorwerpen, die zich aan onze oogen opdoen, zoo juist weet te vertoonen. Kunsten, die zy niet alleen geacht, maar zelve geoeffend hebben. Om van een *Pythagoras*, *Plato*, en *Socrates* niet te spreekē, zoo zoude ik my op eenen *Fabius*, *Marcus Agrippa*, *Alexander Severus*, *Valentiniaan*, en meer anderen onder de grooten, als kennen, beoeffenaaren, en voorstanders van de Tekē, Schilder, en Beeldhouwkunsten kunnen beroepen.

Dat dan ook de ledige uren Uwer uitspanning, waar in Gy niets minder dan ledig zyt, waar in altoos het nuttige U vermaak is, tot aankweeking, opbouw, en grootmaaking van deeze Academie geschikt moogen zyn. Zy is nog in haare jeugd en heeft eenen voorzichtigen bestierder, en eenen getrouwen leidsman noodig. Wie ooit beter daar toe uitgekoozen, als zulk een, die by de wysheid, voorzigtigheid, en by naaukeurige oplettendheid, geduurige minzaamheid en Vriendlykheid weet te paaren. Hoedanigheden, die U Wel Ed. Gestr. eigen zyn, en die den groei en bloei der kunsten ten onbetwiftbren gevolge hebben. Dus mogen wy vertrouwen, dat U Wel Ed. Gestr. in Uwe Opper-Directie, een aangenaam vermaak genieten zal, wanneer alle Uwe pogingen tot herstel en verdere opbouw van de kunsten door Onzen onderlingen vlyt, studie, en eendragt beantwoord worden.

Hier zoude ik kunnen eindigen, indien ik my niet verplicht vond, om ook, by het optellen van de lotgevallen deezer Academic, te gedenken, hoe veelen, zoo onder de Leden dietekenē, als

in 't byzonder onder het getal der *Honoraire Leden* zich door zeer nutte giften aan dezelve hebben waerdig gemaakt, 't zy door het geeven van fraaije Pleister-Modellen, Bootzeerfels, Tekeningen, Prenten; 't zy door andere Kunststukken, als zoo veele aangename bewyzen hunner medewerking tot opbouw en grootmaaking deezer Academie (n). Gy alle Myne Heeren, die dit Oeffenschool door deeze overtuigende proeven van toegenegenheid aan U hebt verplicht, Wy betuigen Udat Wy dezelve met het uitterste vermaak ontvangen hebben, en wenschen, dat zy mogen beantwoorden aan Uwlieder oogmerk, naamlyk dat dezelve tot nuttige Studie en bespiegeling strekken zullen, en te gelyk ten spoorre aan andere liefhebberen, om dit U loflyk voorbeeld natevolgen.

Ziet daar, Myne Heeren, U de lotgevallen van deeze Academie in 't kort afgeschetst. Dit alles behoorde wel in beter orde geschikt te zyn, maar geregelder gedachten, en eene bespraakter tong, voegd zulk eene stoffe: ook heb ik, doordien veele van de oude Papieren, in handen van den Heer *Pieter van den Bogaerde* waren, welke eertyds Commissaris deezer Academie was, myn toevlucht, tot zyn Ed. moeten neemen, die zich ook zeer gaarne liet vinden, om my al het nodige daar uit mede te deelen: en die dezelve deezen dag aan Ons heeft overhandigd; voor welke hulpe

(n) Onder de Tekenende Leden zyn het deeze.	en onder de <i>Honoraire Leden</i> zyn het de volgende
<i>C. Ploos van Amstel</i> <i>Jb: Corn:</i>	<i>Hendrk de Winter</i>
<i>Jacob Otten Husly</i>	<i>P: B: Textier</i>
<i>Anthonye Ziesenis</i>	<i>P: Iver</i>
<i>Guillaume Sarut.</i>	<i>Hk: Otto Arntzenius</i>
<i>Bruno Zweert</i>	
<i>Isaac de Wit.</i>	

pe ik Zyn Ed. by deezen openlyk myne dankzegging toebrengende. Ik beken gaarne dat , buiten het gene sedert de laatste oprichting , door Ons geschied voorgevallen is , geene of weinige voornaame gebeurtenissen zulks merkwaardig maakten; doch ik oordeelde echter , dat het altoos van eenig nut konde zyn , dat dezelve eenvoudig beschreeven wierden , opdat deeze Academie , gelyk ik hoop en durf vertrouwen , tot stand blyvende , de nakomelingen hier door echter iets van derzelver eerste opkomst en voornaamste gebeurtenissen mogten te weten koomen.

Al het gene na deezen tyd voorvalt zal hunnen weetlust niet onkundig blyven , dewyl Wy van alles , zelys het geen door Ons ten nutte en welzyn van deeze Academie beslooten wordt , behoorlyke aantekening houden.

Is ook op heden dat wy de drie jaarlyksche Pryzen zouden uitdeelen , aan de genen die door hunne verdiensten boven andere uitgemunt , en dezelve gewonnen hebben , laat ik dierhalven niet langer uitstellen , uwe nieuwsgierigheid te voldoen.

De derde of laagste Prys deezer Academie is behaald door U. JOANNES VAN DRECT, Gy hebt dezelve , hoewel niet zonder moeite van Uwe mededingers gewonnen: zie daar , het gene Wy als een Erkenntenis van Uwe verdiensten voor U geschikt hebben , ontvang het als een openbaar bewys Onzer goedkeuring. Gy hebt getoond , dat Gy U met vlyt en aandacht oeffent , en Uw gelukkig geheugen , waar door Gy tot verwondering al heel naaukeurig het gestelde beeld , zonder behulp van Uwe gemaakte Tekening , in huis weet te volgen ,

kan U tot grooter zaaken bekwaam maaken, en krachtig in de kunst te hulp komen. Maak dan een nüttig gebruik van dit voorrecht dat U boven andere gegeven is, en tracht door meer verdiensten meerder Pryzen te winnen. Indien Gy nayverig zyt, zult Gy daar na trachten, en het ook niet opgeeven, tot dat Gy niet alleende volgende, maar ook de hoogste zyt magtig geworden. Gy gaat nu over in de tweede Classe: daar zal een nieuwe, maar ook te gelyk een moeilyker baan voor U geopend worden. Span dan alle Uwe vermogens in, om ook in deezen overwinnaar te zyn. En dit zal U gelukken, indien U deeze Eer niet te zeer in Uwe eigen denkbeelden verheft. Vertrouw derhalven, dat Gy nog veel zult moeten leeren, eer Gy tot den hoogsten graad geklommen zyt, laat U het getuigenis van zoo veele voornaame Meesters ten breidel dienen, die, naar maate zy volmaakter in de kunst wierden, meerder gebreken in hunne werken ontdekten. Acht U zelven dan zwakker als Gy zyt, zoo zult Gy U geduurig sterker trachten te maaken, daar Gy in tegendeel, indien Gy U sterker acht, te ligter zoudt verwonnen worden.

Gy CORNELIS BUYS, hebt voor de tweedemaal den Prys gewonnen: ziet daar het loon van Uwen arbeid en vlyt, Gy hebt met algemeene stemmen denzelven verworven, vaar zoo voort: 't is veel, dus twee jaaren achter een, in de twee Classen, den Prys te behaalen, en het moet Uwe glorie prikkelen, twee zoo voornaame stappen in de kunst gedaan te hebben. Bevytig U verder, om door verdienste ook den eersten, den rechten Prys te winnen; maar weest verzekert, dat
Gy

Gy voortaan magtiger mededingers krygt , die zich niet zonder moeite den Prys ontwringen laaten; deszult Gy U door eenen aanhoudenden Yver daar toe dienen bekwaam te maaken. Dat werk kan U tot eenen leidsman verstrekken in fraaije vindingen: in grootſche en verhevene Ordinantie, Waarheid van Geſchiedeniſſen, Tekening, Groeping, Licht en Bruin, ja in al het gene men nodig heeft te kennen, om een vermaard Meester te worden. Gebruik het dan ten Uwen nutte met vermaak, en geniet nog lange by het beſchouwen van hetzelfde het zoet genoeg, dat Gy het als een Prys in Uwe jonge Jaaren gewonnen hebt.

Den Eerſten en hoogſten Prys is door U gewonnen, JACOB MAURER, geluk met denzelven; Gy hebt naa tweemaal den kans te waagen en echter niet verſlaauwt zynde, dien in de derde keer behaalt. 't Is pryslyk, dat gy U daar door niet liet afschrikken, maar met denzelven moed weder in het ſtrydperk getreden zyt. Gy hebt 'er dus te meer Eere van, doordien Gy dien niet dan met moeite gewonnen hebt, en hoe moeiliker den kans geweest is, hoe meer men de overwinning waardeeren zal. Zie daar, het geene wy U ten bewyze van Uwe verdienſten toegeſchikt hebben: ontvang het meer, als eene byzondere erkentenis dat Gy U boven alle de anderen gekweten hebt, dan als eene vergelding naar waarde van Uwe verdienſten. Gy hebt U reeds door Uw mals en lieflyk penceel beroemd gemaakt, en men oordeele van Uwe vermogens uit Uwe Werken. Het moet U echter aangenaam zyn, onder de genen gerekend te worden, daar deeze Academie zich op beroemt, onder die, die den lauwer in de-

dezelve hebben weggedraagen; maar voor al, en in het byzonder moet het U aangenaam zyn, de Eerste te zyn, die denzelven van onzen nieuw-verkoornen Hoofd-Directeur ontvangen moogt. Ziet daar dan van Zynent wegen het openbaar getuigfchrift van den Roem, dien Gy heden behaalt hebt; welke ik wensch dat U steeds tot Eere en voorfpoed gedyen zal, en aanzetten, om U meer door Uwe Kunftstukken, als door dit openbaar bewys van onze achting, te vereeuwigen: waar toe ik wensch dat een lange en gezegende Leeftyd U de gelegenheden aanbiede.

Gy allen, zeer Waarde Leden deezer Academie, die U door de kunft zoekt groot en beroemd te te maaken; die eene keuze gedaan hebt, waar door Gy by tydlyke vermogens, indien Gy uitmunt, eenen onfterflyken naam verkrygt, eenen naam, die veeltyds grooter geacht word na Uwen dood als in Uw leeven, wanneer Uwe overblyvende werken door onbevooroordeelde oogen befchouwd worden. Gy allen, indien den Yver U bezielt, die noodzaaklyk is in een Kunftenaar, Gy moet weder door het voorbeeld deezer drie aangemoedigd worden tot nieuwe pogingen. Daar zyn'er onder U, die mede groote ftappen tot de Pryzen gedaan hebben, ja die den kans moeilyk gemaakt hebben aan hun, welken thans met dezelve pronken: Wy geeven U de Eer dat U L. werk pryswaardig is, en het meerdere deel van U ongemeene vorderingen in de Kunft maakt; derhalven zy U ook deswegen onze lof openlyk toegebragt, met verzekering dat Wy Uw werk altoos naar zyne waarde zullen beoordeelen. Houd dan moed, begeeve U weder in het ftrydperk daar men met Eer

ver.

verliest, en daar Uwe pogingen door geduurigen winst bevorderd worden.

En Gy Wel Edele en zeer aanzienlyke voorstanders van de kunsten, Heeren Honoraire Leden deezer Academie: Gy hebt gehoord, hoe noodzaaklyk een steun Uwe aanhoudende toegenegenheid voor Ons is. Door Uwen bystand bewaart Gy deeze Academie voor eenen nieuwen val; Gy ziet, hoe zich alles tot meerdere volmaaktheid derzelver schikt. Ons nieuw Hoofd, onze waarde Hoofd-Directeur, geeft Ons eenen nieuwen luister. Dus moet het Ulieden en Ons allen aangenaam zyn, de Leden van het Lichaam uittemaaken, dat zulk een geëerd en voortreflyk Hoofd heeft. Ik heb by myne voorige Redevoering getoond, dat in het Menschlyk Lichaaam (het voornaamste gedeelte onzer Studie en naarsvolging,) alle de Leden zodanig geschikt zyn, dat zy ter bereiking van deszelvs volmaaktheid dienen. Wel aan dan, laten wy ons dan ook allen te zaamen, en elk voor zich in het byzonder, beyveren, om alles toetebrengen, wat verder tot de volmaaktheid van deeze Academie strekken kan; zoo zullen wy daar door onzen waarden Hoofd-Directeur tot zyn byzonder genoegeen beweegen en opwekken, om ook van Zynen kant Zyne vermogens en zorgen ten nutte en welzyn van dezelve aantewenden.

Dat Vrede en Eendragt ons allen daartoe verbindet! dat wy onder het lang genot van U Wel Ed. Gestrs. wyze Opper-Directie, deeze Academie voor tyd en nyd beveiligd zien! dat haar luister by 't vieren van haar Eeuwfeest zoo veel vermeer-

meerdert zy, als die van heden verschilt by haare eerste oprichting ! jadat zy eerlang onder die voorwerpen geteld worde, die, tot roem van deeze magtige en vermaarde Stad, het oog der verwonderende Waereld tot zich trekke !

IK HEB GEZEGD,